

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878
NO. 279. — STEV. 279.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 28, 1934. — SREDA, 28. NOVEMBRA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

ARETACIJE V ZADEVI MARSEILLESKEGA ATENTATA

MEMORANDUM, KI VSEBUJE DOKAZE O MADŽARSKI KRIVDI BO DANES ZJUTRAJ OBJAVLJEN

Italijansko prizivno sodišče je v treh vrsticah zavrnilo zahtevo Francije, naj Italija izroči dr. Paveliča. — Beneš ne bo predsedoval razpravi proti Madžarski. — V Metzu je bil aretiran Štefan Tomljenovič. — Madžarski študentje protestirajo.

V Metzu je bil aretiran Štefan Tomljenovič, ki je priznal, da se je ob času atentata na kralja Aleksandra in ministra Barthoua mudil v Marseilles. Pri njem so našli ponarejen potni list in več dokazov, da je bil v zvezi z atentatorji.

Francija bo Tomljenoviča izročila Jugoslaviji.

ZENEVA, Švica, 27. novembra. — Danes bo objavljen sedemdeset strani obsegajoč memorandum, v katerem navaja jugoslovanska vlada dokaze, da so nekateri visoki madžarski uradniki podpirali zarotnike, ki so vprorili atentat na Aleksandra.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 27. novembra. — Skupina jugoslovanskih študentov je vprorila danes pred jugoslovanskim konzulatom burno demonstracijo. Policia je demonstrante prepodila in jih nekaj aretirala.

RIM, Italija, 27. novembra. — Italija je odkrito preprečila poskus Jugoslavije, da preiše zaroto, ki je imela za posledico umor kralja Aleksandra v Marseillesu, s tem, da je zavrnila zahtevo Francije, da ji izroči dva kolovodjia zarotnikov.

Prizivno sodišče v Turinu je odločilo proti prošni Francije za izročitev dr. Ante Paveliča in njegovega tovariša dr. Egonu Kvaternika. Oba sta bila kmalu po Aleksandrovem umoru aretirana v Italiji.

Kratko poročilo, ki obsega samo tri vrste, natanja, da je sodišče sklenilo, da izročitev Franciji ne sme biti dovoljena. To je že drugi udarec, katerega je Italija zadala Jugoslaviji v dveh dneh.

V soboto je odločno zahtevala od sveta Lige narodov, da razpravlja o težki obtožbi Jugoslavije, da je bila zarota za marseillski umor skovana na Ogrskem in nek zastopnik italijanske vlade je rekel, da se bo Italiji in Ogrski pridružila tudi Avstrija ter da bodo vse tri države postavile skupno fronto v Zenevi, kadar se prične razprava o jugoslovenski obdolžitvi.

Francija je na nujno prošnjo Jugoslavije zahtevala izročitev dr. Paveliča, ker so zarotniki, ki so bili aretirani v Franciji, njega imenovali kot svojega voditelja. Dr. Pavelič je bil priznan vodja hravskih Ustašev, katerih cilj je osvobojenje Hrvatske od jugoslovanske nadvlade.

Da bo francoska zahteva zavrnjena, je bila že vnaprej gotova stvar, kajti Francija je že prej zavrnila 41 italijanskih zahtev za izročitev političnih beguncov. Toda diplomati so mnenja, da bo Italijanska odločitev, ker je prišla ob tako kočljivem času, položaj še bolj zmedla in poostriла italijansko jugoslovanske odnose.

ZENEVA, Švica, 27. novembra. — Jugoslovansko-madžarski spor zaradi odgovornosti za umor kralja Aleksandra je imel za posledico, da bo čehoslovaški zunanjji minister dr. Edvard Beneš zaseeno odstopil kot predsednik sveta Lige narodov.

Ogrska je zahtevala, da dr. Beneš ne predseduje svetu, kadar pride do razprave jugoslovanske obdolžitve proti njej. Liga je nato objavila kratko izjavu, v kateri naznana, da je dr. Beneš pričakoval ta korak Ogrske ter je pred svojim odhodom iz Zeneve obvestil generalnega tajnika Lige, da ne more opravljati svoje uradne službe, kadar pride jugoslovansko-ogrška zadeva do razprave.

Kongres se brani naloziti nove davke

OSEM ZAHTEV NEZAPOSLENIH

"Organizirani nezaposleni" so poslali svoje zastopnike k delavski tajnici Miss Perkins. — 250,000 jih je organiziranih.

Washington, D. C., 27. nov. — Narodni akcijski odbor nezaposlenih je predložil danes delavski tajnici Miss Perkins in načelniku zveznega reliefa H. L. Hopkinsu program, sestoječ iz osmih točk, za podporo nezaposlenih.

Odbor pravi, da zastopa dvestopetdeset tisoč organiziranih nezaposlenih.

Njegove zahteve se glase: obsežne javne gradnje; sprejem Lundeeneove predloga za zavarovanje nezaposlenih; dežarna podpora in sicer ne manj kot dejet dolarjev na teden; kolektivna pogajanja glede mezd pri javnih gradnjah; priznanje zastopnikov organiziranih nezaposlenih; zavarovanje proti nezgodil onih oseb, ki so zaposlene pri javnih delih; uporaba orožarn za stanovanja nezaposlenih; postavna uvedba trideseturnega delovnega tedna.

Nezaposleni so predstavili delavski tajnici Stanleya Glassa iz Charlestona, kateri ji je povedal, da je bil aretiran, ker je piketiral pred neko tovarno v Parkersburgu. Zaprtega so ga imeli 42 ur, ne da bi ga zaslišali.

ODHOD NAZIEV IZ JUGOSLAVIE

Beograd, Jugoslavija, 27. novembra. — Avstrijski nazisci begunci, za katere je zadnje štiri mesece skrbela Jugoslavija, so v tork odpotovali proti Sušaku, od koder se bodo odpeljali v Nemčijo.

Begunci so pred svojim odhodom pripredili v gledališču v Varaždinu veliko poslovilno slavnost, na kateri so se zahvalili prebivalcem mesta za gostoljubnost ter obenem izrazili upanje, da je njihovo bivanje v deželi pomagalo sporazumom med Jugoslavijo in Nemčijo.

Nazijski begunci so potrošili v Varaždinu okoli \$100,000. Ta denar je prihajal iz uradnih krogov v Nemčiji in ga je razdeljeval nemški konzul v Zagrebu.

Ogrska je poudarjala, da je Čehoslovaška članica Male antante, kakor Jugoslavija, in da so odnosaji med sosedami v nevarnosti, ker je obdolžitev tako težka.

Jugoslavija je prejšnji teden prosila Ligin svet, da preiše, ako je bila zarota za umor kralja Aleksandra skovana na Ogrskem. Ogrska pa je tako obdolžila Jugoslavijo, da skuša kaliti mednarodni mir.

HUD POTRES V MANILI

Potres se je pojavil na krajih zadnjega tajfuna. — Vendari ni povzročil nikake škode.

Manila, Filipinski otoki, 27. novembra. — Okolico Manile, kateri je pred kratkim tajfun povzročil veliko škodo in zatevil nad 100 človeških žrtev, je sedaj obiskal močan potres, ki pa je napravil le neznatno škodo, toda prebivalstvo je bilo zelo razburjeno. Človeških žrtev ni bilo.

V siromašnih okrajih mesta je potres porušil nekaj bambusovih hiš, v trgovskem delu mesta pa je bilo razbitih nekaj šip. Nekoliko so bile tudi poskodovane telefonske in brzjavne žice.

Potres, ki se je pojavil ob 8.09 zvečer, je trajal 36 minut. Ljudje so drli iz gledališč na ulice, kjer so se odigravali pretresljivi prizori. Dve ženski sta morali biti zaradi histerije prepeljani v bolnišnico.

Vremenski urad je označil sedanji potres kot najmočnejšega v mnogih letih. Mnogi zastrupijo, da je bil to najmočnejši potres v zadnjih 25 letih. Središče potresa je bilo 35 milijonozapadno od Manile.

Sredi novembra je divjal na otokih zadnjih tajfun, ki je porušil več tisoč hiš in je po nekaterih krajih uničil letino do 90 odstotkov.

IZJALOVLJENA ZAROTA V PERU

Zarotniki so nameravali naskočiti arzenal v Limi. — 212 oseb je bilo aretiranih.

Lima, Peru, 27. novembra. — Mati albanskega kralja Zoga, kraljica Sadi, je umrla. Stara je bila 58 let.

Njeno deklinski ime je bilo Toptani. S svojimi 15 leti se je poročila z mohamedanskim glavarjem Džemal Zogu pašo. Imela sta 6 hčer in enega sina, ki je bil leta 1928 proglašen za albanskega kralja.

Ahmed Zogu je bil ministrski predsednik, vrhovni veljni albanške vojske in predsednik Albanije, predno je zasedel prestol. Kmalu zatem je narodni zbor Sadi podelil naslov kraljica-mati.

Zarotniki so imeli namen najprej polasti se bližnjega arzenala in nato napasti celo mesto. Kot pravi list "El Comercio", so se druge skupine zbrale na trgu pred vseudiličenjem in pred nekim gledališčem.

Tudi v mestih Hunacayo in Ayacucho so se zbirali zarotniki, toda notranje ministrstvo naznana, da po celi deželi vladaju mir in red.

AMER. TRGOVINA BO DOBILA PRILIKO ZA SPLOŠEN RAZMAH

WASHINGTON, D. C., 27. novembra. — Iz krogov vlade in kongresa prihaja naznanilo, da se je treba po možnosti izogniti novim davkom, da se nudi trgovskemu življenju možnost, da se okrepi in razmahne.

JAPONSKA ZASTRUPLJA MANČUKUO

Japonska v Zenevi zanjuje, da zastruplja Kitajsko z opijem. — Japonska tudi noče zlorobliti kitajskega odpora.

Zeneva, Švica, 27. novembra. — V tajnih listinah, ki bodo sedaj prvič objavljene, se nahaja trditve, da je Japonska v Mančukuo nagromadila velikanske množine opija, da bi Kitajcev navajala na kadencijo opija, kar ima namen zloniti kitajsko odporno silo.

Obenem pa je tudi bilo oznameno, da je Japonska, ki je že naznana svoj izstop iz Lige narodov zagrozila, da bo tudi izstopila iz odbora za trgovino z opijem. Japonski generalni konzul v Zenevi Masajuki Jokojama, je vložil protest proti trditvam kitajskega delegata dr. Willingtona Koo. Jokojama je označil Koove trditve kot neutemeljene in je rekel: "Nikdo noče zastrupljati Kitajcev".

Cetudi je bilo o tem razpravljano že 31. maja, je bilo uradno poročilo o seji objavljeno še sedaj.

Na razgovor je pri Ligi prisla tudi mančukuanska pošta. Več dežel, med njimi Argentino, Španška in Venezuela je Ligi narodov pismeno sporočilo, da se za to, da je državi Mančukuo dovoljeno biti deležna dohodkov mednarodne pošte, toda pod pogojem, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo.

Na razgovor je pri Ligi prisla tudi mančukuanska pošta. Več dežel, med njimi Argentino, Španška in Venezuela je Ligi narodov pismeno sporočilo, da se za to, da je državi Mančukuo dovoljeno biti deležna dohodkov mednarodne pošte, toda pod pogojem, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo.

Na razgovor je pri Ligi prisla tudi mančukuanska pošta. Več dežel, med njimi Argentino, Španška in Venezuela je Ligi narodov pismeno sporočilo, da se za to, da je državi Mančukuo dovoljeno biti deležna dohodkov mednarodne pošte, toda pod pogojem, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo. Rusija je že pripravljena pošiljati svojo pošto po transsibirske železnične linije, da to ne pomeni priznanja samostojne države Mančukuo.

OBDOĽBE PROTISAM INSULLU OPUŠČENE

Chicago, III., 27. novembra. — Državni pravnik Dwight H. Green je pripravljen opustiti vse nadaljnje obdolžbe proti Samuelu Insullu, ako zvezni generalni pravnik drugače ne odloči.

Istanbul, Turčija, 26. nov.

Na predlog ministrskega predsednika Izmet paše je veliki narodni zbor sprejel novo postavo, po kateri je gazziju Mustafu Kemalu podeljen predsedniški imenik Ataturk, "TurkPoglavnik". Ministrski predsednik Izmet si je izbral za svoj predsedniški imenik Ineum.

V sledi odredbe predsednika Kemala si mora vsaka družina izbrati svoj priimek. Še celo časopisi si nadevajo nova turška imena. Tako je list "Vakit" premenil svoje ime v "Kurun" (Čas).

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation).

Franz Sankt, President L. Benešek, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
In celo leto velja na Ameriko in Za New York sa celo leto \$7.00
Kanado \$6.00 Za pol leta \$5.50
la pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
za celo leta \$1.50 Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemlj nedelj in praznik.
Dopolni bres podpis in obenem se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli
polijati po Money Order. Pri sprememb krajja narocnikov, prosimo, da se
napiši tudi prejšnje blivališče naznam, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3876

MOČ NA MORJU

V Londonu se pogajajo, koliko bojnih ladij naj imajo posamezne velesile, toda kot vse kaže, se pogajanja ne bodo kaj prida obnesla.

Japonska zahteva naj vlada med Anglijo, Združenimi državami in njo razmerje 5—4—4. To se pravi, najima Velika Britanija nekaj več bojnih ladij, Amerika in Japonska pa enako število.

Japonski zastopniki bi se zadovoljili tudi z razmerjem 3—3—3 ali celo z 2—2—2, za nobeno ceno pa nočejo zaostajati za mornariško silo Združenih držav.

Pri tem se izgovarjajo, tda bi se Japonska ne poslužila vse dane ji pravice in bi ne zgradila takito bojnih ladij kot jih imajo Združeni države, na vsak način pa hočejo zaostajati za mornariško silo Združenih držav.

Japonska se boji napada nekega neimenovanega sovražnika, ki bi ga mogla premagati le v slučaju, če bi bila njena mornarica tako močna kakor je naša.

To je seveda le prazen izgovor.

Sleheni ve, da bi se Japonska v polni meri poslužila vseji pravice. Saj je vendar te dni odobrila za vojaške in mornariške svrhe največji proračun v svoji zgodbini v znesku \$290,000,000.

Leta 1921 je bilo določeno, naj imajo Anglija, Združene države in Japonska bojne ladje v razmerju 5—5—3.

V zadnjih trinajstih letih ni bilo niti enega trenutka, ko bi se Japonska morala batiti napada bodisi od Združenih držav ali od Velike Britanije.

V vseh teh trinajstih letih pa skoro ni bilo trenutka, da ne bi bila Japonska aktivna v vojaškem ali mornariškem oziru.

Zavrgla je pogodbo z Ligo narodov ter utrdila v Pafifiku otoče, nad katerim ima mandat.

Zavrgla je pogodbo z zapadnimi silami ter osvojila tri severno-kitajske province in ustanovila novo državo — Mančukuo.

Japonski se ni treba batiti Združenih držav. Vse, kar je storila izza svetovne vojne dokazuje, da jo navdaja mrzlična želja po nadvladi in po razširjenju svojih meja.

Ponovno je dokazala, da ni nikče varen, ki ji stopi na pot. Prisiliti jo bo treba, da s svojim brodovjem ne bo nikogar nadkriljevala, kajti le na ta način bo mogoče zajamčiti mir.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v star kraj ali dobiti koga v tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarah. Vsled našo dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbi, da je potovanje udobno in hitro. Zato se saupno obrnite na nas za vse pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodoši proučiš za povratno dovoljenja, potne liste, vizeze in zploki vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedrževali naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobri iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in spoznavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovan.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

NEWYORŠKI PAPERKI

"Oh, kako smo "zmartrani!" Tako so me pozdravile kuharice in drugi pomočniki, ki so pospravljali v dvorani in kuhinji zadnji ponedeljek po srebrni poroki Mr. in Mrs. Schier. Pa nobenemu ni žal velikega dela v truda, kajti vsa slavnost je bila v resnici zelo povzdigujoča in nad vse vesela. Mrs. Ocea in njena sestra Mina sta že o treh zjutraj vstali ter šli v dvorano pripravljati za banket. Razen imenovanih dveh je pozneje prišlo še polno pomočnikov in pomočnic za kuhinjo, dvorano in klet. Deseto mašo je opravil misijonar iz Brooklyna (St. John's College), ki se mu je zelo dopadla lična cerkev in slovensko cerkveno petje. Pri zahvalni maši za srebrnopočitence je bila cerkev polna svatov in drugih rojakov, ki so prišli pomoliti za srečo jubilantov. Dvorana je bila pa tudi dobro zasedena tako pri banketu kakor tudi zvezcer. Vendar pa mnogo Slovencev, ki so sicer v cerkvi bili, v dvorano ni prišlo, da si so bili vspovabljeni in bili vsi dobrodošli. Na banketu je bilo mnogo naših imenitnih Slovencev; med njimi pa je Mr. Volek, uradnik Francoske Paroplovne družbe (French Line), s svojo soprogo, ki je Čehinja. Mnogotudi so bili veseli, ko so zopet videli Mr. Joe Dolinar iz Dunavja, brata Mrs. Schier, ki je prisel s svojo soprogo in hčerkijo Jenny, dijakinjo na kolegiju, in s svojim sinkom Joškom. Na ta dan so tudi prvič zapeli naše nove orgle, ko sta vstopila jubilanta v cerkev. Orgle so že lepo pele, čeprav še niso bile dovršene. Za drugo nedeljo bodo pa že gotove. Da je vse tako po redu šlo, gre kredit stolovarnatelju Mr. Avgustu Jakopiču, ki je vso jubilejno slavnost aranžiral, pri banketu pa s svojim šaljivim govorom vse spravil v dobrovoljno veselost. Vsem se je praznovanje srebrne poroke tako dopadlo, da so že kar ta dan sklenili nekateri, da hočejo svojo srebrno poroko tudi javno in s cerkveno slovesnostjo praznovati.

Ta teden me je tudi presenetil moj bratranec Stanly Koprivšek iz Montane, ki sem ga sedaj prvič viden v mojem življenju. Mnogo se misla pogojarjala, toliko pa je imel časa, da mi nje razložil o delavskih razmerjih med Slovenci v Montani. Razmere se boljšajo, ker si Sloveni znajo sami pomagati s složnim sodelovanjem v gospodarskih zadevah.

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1935

IMAMO V ZALOGI
Cena 25c

s poštino vred.

V kratkem bo gotov
Slovensko-Ameriški
KOLEDAR za l. 1935

Cena 50c

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Ta nedelja (2. decembra) je pa praznik vesoljnega Slovencev! Naša naselbina praznuje to izseljeniško nedeljo v službo božjo ob 10. uri v slovenski cerkvi na Osmi, popoldne pa v Slovenskem Narodnem Domu v Brooklynu.

Pred par tedni je prišla iz starega kraja Miss Frances Svet. Njen brat je tajnik društva "Slovan" (Svet Anton!). Kakor Tone, tako je tudi Frances dobila in sicer v praznovanje "Izzeljeniške nedelje", in v proslavo Jugoslovanskega narodnega ujedinjenja. Začetek ob pol štirih popoldne. Vsako teh društva zapoje najmanj dve pesmi.

Pri tem koncertu sodeluje tudi naš vrli Mladinski tam-buraški zbor pod vodstvom njegovega požrtvovalnega kapelnika g. John Gerjevich-a, kakor tudi več naših mladih talentov in sicer z deklamacijo, igramen na klavir ter s solo-petjem. Program je bogat in raznovrsten. Kot glavni govornik o pomenu Izzeljeniške nedelje in Jugoslovanskem narodnem edinstvu pa nastopi naš domači župnik Rev. Hijo-eint Podgoršek.

Posebej moram pripomiti, da tvori ta skupni koncert naših pevskih društev že drugi del nedeljske slavnosti ter da se prvi del vrši že dopoldne v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda na 62 St. Marks Place v New Yorku s slovesno službo božjo, ki se prične ob 10. uri dopoldne.

Cisti dobiček od koncerta je namenjen za revne izseljence in sicer je namenjena ena polovica onim, ki prosijo pomoci tu v New Yorku in druga polovica Rafaelovi družbi v Ljubljani za one, ki pridejo tja in so brez sredstev.

Ker se je naša naselbina v Greater New Yorku še vselej častno odzvala, kadar je šlo za pomoč našemu bližnjemu, se opravičeno upa, da se tudi ob tej priliki ne bo umanjkal.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodoši v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

V JUGOSLAVIU	V ITALIJU
Za \$ 2.30 Din. 100	Za \$ 9.35 Lir. 100
\$ 3.35 Din. 200	\$ 18.25 Lir. 200
\$ 7.50 Din. 300	\$ 44.00 Lir. 500
\$12.25 Din. 500	\$88.20 Lir. 1000
\$24.25 Din. 1000	\$176 Lir. 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE
CENE PODVRLJENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodoši v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

V JUGOSLAVIU	V ITALIJU
Za \$ 5. — morato geslati \$ 5.75	
\$10. — " \$10.85	
\$15. — " \$16. —	
\$20. — " \$21. —	
\$25. — " \$41.25	
\$30. — " \$51.50	

Prejemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujno napisati izvajajo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKI DOM

253 Irving Ave., Brooklyn

PRIREDI VSAKO SOBOTO

Družinski Vecer

SLOVENSKA GODBA

Brezplačni prigrizek; domače krvave in jetrne klobase

Vabi se vse rojake in rojakinje.

VSTOPNINA PROSTA

Peter Zgaga

Jutri bo Zahvalni dan.

Že peti Zahvalni dan v desetih. Menda bo jutrišnji boljši kot so bili zadnji štirje.

Svet je strmolglavil v preglobok luknjo, da bi se kar preko noči izkopal iz nje.

Čast predsednikovemu trudu in napornu.

Tako je ukrenil, da ni treba nikomur, ki zna prositi, lakovito trpeti. Toda neizmerno dosti jih je, ki ne zna prositi.

Izra združuje mladost, so prodajali svoje telesne moči in umstvene zmožnosti za kos vsakdanjega kruha ter so bili srečni in zadovoljni, če so sklenili pošteno kupčijo.

Kar iznenašo so se pa znašli na cesti in ponujajo svojo teleso moč in duševno silo v nakup. Toda kupeva ni. Le s skromno miločino jih skušajo odpraviti in nasiliti.

Miločina narašča v milijarde, ki jih bo treba enkrat plačati.

Velik del sedanja generacije živi od podprtja. Kdo bo razvremlil zvezne, državne, okrajne in občinske vlade silnih finančnih bremen?

Prihodnja generacija? Pomilovanja in usmiljenja bo vredna, če se ne bo po kakšnem čudežnem naključju kopala v izobilici in bogastvu.

Noben moški ni tako malovreden, da bi se ne mogel potročiti, če bi se hotel.

Politiki najraje razpravljajo o svoji bodočnosti in o preteklosti drugih.

To se je zgodilo nekje v Brooklynu, kjer žive veseli rojaci, krepostne žene in lepa dekleta.

Zapeljiva žena je neprestano zatrjevala svojemu možu:

— Rada te imam. Nadvse rada. Toda ne vem, kaj bo življenje prineslo. Nepridakovano lahko pride kakšna izprememba; obup, neizmerna žalost ali kaj podobnega. V tem slučaju se ne bom prav nič pritoževala, ampak bom napravila kratek proces. Ne da bi ti povedala, bom šla, odkoder ni več vrnitve. Le dobro si zapomni:

— Če me nekoga večera, ko se boš vrnil, ne boš dobil doma, vedi, da se ne bova videnje več.

Mož je molčal in si misil svoje.

Jesenskega večera je pa res ni dobil doma. Nekaj časa je čakal, nato je pa začel iskat po stanovanju. Vse je preiskal, vse shrabre prevrgel, vse predale odprtl. V klet je šel pogledat in v podstrešje.

Malo pred polnočjo se je vrnil, in opazivši razmetano po hištvu, odprete omare in predale, ki je bilo kar prijetno.

Vedela je namreč: Rad me ima, in obupu je revez vse prevrnil, mislec, da sem se mu skrila.

— No, ali ti je bilo kaj hudo? — mu je rekla in ga tesno objela.

— Ali si me dolgo iskal?

— Iskal? — se je začudil. — Tebe sploh nisem iskal. Tvojo inšurence politico sem iskal, mislec, da ni plačana. Pa je, hvala Bogu, plačana in zdaj zopet lahko greš, odkoder si prisla.

Manj nego mesec dni je do Božiča.

Po treh tednih se bo prevergel dan, da bodo noči postale krajše.

Bože, bože, kako gre čas!

Blagor tistim, ki se le telesno starajo in imajo v sreču večno mladost.

Obojega ni mogoče imeti, toda mladost v sreči in v duši je najbolj kreditna in najbolj veljavna.

SLOV. PEVSKA DRUŠTVA V

KRATKA DNEVNA ZGODBA

L. Biermer:

CLOVEK NA POTI

Da, kdo je prav za prav Boštjan. Ljudje ne vedo, skomigavajo z rameni, če name ne beseda manj. Nekateri celo kar naravnost pravijo: nore je. In se zaničljivo posmehujejo. To pa samo zato, ker je Boštjan drugičen kakor oni, poseben, ki živi po svoje. Njihovo življenje — to je: stanovati, jesti, se oblačiti, imeti drske ali družino, hoditi v kino, brez žogo. To ni veliko, a tudi v tem malem je radost in bol, vezanost v ljudeh in stvarih. Boštjan tega ne pozna, čisto sam je, nima ne starševne družine, nobenega lastnega polništva in nobene zive duše, ki bi bila bližu njegovemu srču. Samo svoje delo ima, obliko delo na polju in v hlevu. Skrb za sonce in dež, ki naj da rast posetvam. To je zelo dobro. Prijazno sопiranje konj, ljenek dotiklaj in ujihovih mehkih šob je morda boljši kakor človeško prijateljstvo. Boštjan se vsekakor zaščavlja s tem malim, izpoljuje svoj skromni prostor in ker vidi pred seboj pot, je dobre volje, saj vsaka pot nekam vodi — kmorkoli že... Ni treba, da bi človek vedel za cilj. — Taka je bila njegova preprosta vera.

Toda nazadnje so mu vzeli delo. To je nekaj vsklanjega, enaka usoda je zadeva nesteto drugih — pa vendar je bilo to zanj posebna usoda, kajti s poljem in konji so vzeli zmisel njegovemu življenju. Kjer je bila pravkar še pot, je ziral sedaj prepad. Kaj bo storil Boštjan?

Boštjan cestuje.

S seboj je vzel le majhno enulo pa svojo otroško vero. Ta-

ko korači tjavendan prepadu nasproti. Prepad utegne biti globok tolmah ali plinska cev ali vrv na veji — nekaj se bo že našlo. Zaenkrat se je odpravil, da najde most čez prepad, in prvo opoldne počiva v gozdni dolini ob ozkem, bistrem potoku. Ko se nagne nad strugo, da bi pogasil žego, opazi na vodi onemoglo čebelo. Zajamejo z golo roko in skrbno položi na trsn list in z njim na vroče opoldansko sonce. Čebela leži uborna in negibna, v rjavem kožušku se bleste vodni biseri. Boštjan gleda in pozabi na žebo ob vprašanju, dali je mrtva ali ne. Minute teko, njegov obraz postaja žlostevna. Samo svoje delo ima, obliko delo na polju in v hlevu. Skrb za sonce in dež, ki naj da rast posetvam. To je zelo dobro. Prijazno sопiranje konj, ljenek dotiklaj in ujihovih mehkih šob je morda boljši kakor človeško prijateljstvo. Boštjan se vsekakor zaščavlja s tem malim, izpoljuje svoj skromni prostor in ker vidi pred seboj pot, je dobre volje, saj vsaka pot nekam vodi — kmorkoli že... Ni treba, da bi človek vedel za cilj. — Taka je bila njegova preprosta vera.

Toda nazadnje so mu vzeli delo. To je nekaj vsklanjega, enaka usoda je zadeva nesteto drugih — pa vendar je bilo to zanj posebna usoda, kajti s poljem in konji so vzeli zmisel njegovemu življenju. Kjer je bila pravkar še pot, je ziral sedaj prepad. Kaj bo storil Boštjan?

Boštjan cestuje.

S seboj je vzel le majhno enulo pa svojo otroško vero. Ta-

Cena
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko

Berilo
ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO**\$2***Naročite ga pri —***KNJIGARNI "GLAS NARODA"**
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

235

malo mleka! Pa izvablja svoj glasbilu najčudovitejše zvoke.

Kruha in mleka hoče, potem takem ne misli več na prepad! Ne, samo na svojega varovana še misli, na mladega psa smešnih, neokretnih nog in vlažnih otroških oči, ki je poglega njega. Pod preveso je bil naletel manj, ki je v nevibiti iskal zavetja. Nekaj mokrega, evilecega mu je bilo skočilo na sproti, iskal pri njem topote in zavetja. Boštjan je delil z njim zadnji kosce kruha in slanine. Zdaj nima ničesar več, psiček bo moral poginiti — zato sedi zelo tu, igra na orgljiču in strahoma misli: Mleka in kruha.

Da, dobil je mleka in kruha in še prenočišče zase in za druga, naslednje jutro pa celo mlečno kavo. A zdaj krevsati po cesti dva, kjer je preje hodil te eden. In Boštjan pripoveduje zgodbo o čebeli. Da, s čebelo se je bilo začelo! Boštjan se smehlja... ssst je dejala čebela in odletela, zares, ob spominu se mora smehljati, tako tolažilna je, in marsikaku dobra misel se more navezati na ta doživljaj. Potem se psiček utrdi in ga je treba nesti in tudi to je dobro...

Tako sta prisla skupaj v oddaljeno delino, ko jim je iznemada voz zaprl pot. Voz, visoko naložen z dišečo otavo, ki je zadnje kolo zdrsnilo v jarek. Da, zdaj mora psiček svoje spanje nadaljevati v travi, da si Boštjan osvobi roke in more poprijeti. Mašenska tega sama ne zmore — čemn sploh sama garata? Kje pa je kmet, njen mož?

Mož! — v grobu leži. Pred nekaj dnevi so ga pokopali. Na to, seve, ni kaj odgovoriti. Zato pa Boštjan sleče, još in delo se odsega dvakrat hitreje. Voz je naložen in povezan in na vrhu sedi žena. Lica ji žare in celo nasmehte se, ko ji Boštjan poda gori psička. Hi — pravi nato in voz se zibaje pomakne po cesti.

Da, to je delo po njegovem senci! Spregel je zmetal otavo in opravil živino. Ko je prišla gospodinja na dvorišče, je zakrilila z rokami in si skrivala svojega začudenja. Pogledala je živino, zmetano otavo — in

8 mesecev zapora zaradi postrvi.

Pred malim kazenskim se natom v Ljubljani se je zagovarjal zaradi tativne rib 26. letnega Jože Žagar, doma z gorjenjskimi krajev. Zaradi tativne rib je bil že večkrat kaznovan, enkrat celo na 6-mesecev. Jože je bil obtožen, da je julija ulovil v Završnici 20 Din vrednega lipana, v Radovni več postrvi, težkih 3 kg v vrednosti 150 Din, drugič tudi v Radovni pa male postrvi v vrednosti 311 Din. Državni tožilec ga je obtožil zločinstva tativne, mali senat pa ga je ob sodil le zaradi prestopka tativne na 8 mesecev zapora. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenike kazni.

Lafayette se je žuril, da bi čim prej stopil na ameriška tla. Vedel je, da se tam že veselje njegove podpore, ker jim je nujno potrebna da bi utegnila imeti še tako nezmatna zamuda težke posledice.

Zato ga je tem bolj jezilo, ko se veter naenkrat polegel. Vsak hip je vprašal kapitana:

— Kaj nam prorokujete za danes, kapitan?

In kapitan je odgovoril še vedno z istim glasom:

— Prorokujem, da se dolgočasim in da bi

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

CLOVEK NA POTI

Da, kdo je prav za prav Boštjan. Ljudje ne vedo, skomigavajo z rameni, če name ne beseda manj. Nekateri celo kar naravnost pravijo: nore je. In se zaničljivo posmehujejo. To pa samo zato, ker je Boštjan drugičen kakor oni, poseben, ki živi po svoje. Njihovo življenje — to je: stanovati, jesti, se oblačiti, imeti drske ali družino, hoditi v kino, brez žogo. To ni veliko, a tudi v tem malem je radost in bol, vezanost v ljudeh in stvarih. Boštjan tega ne pozna, čisto sam je, nima ne starševne družine, nobenega lastnega polništva in nobene zive duše, ki bi bila bližu njegovemu srču. Samo svoje delo ima, obliko delo na polju in v hlevu. Skrb za sonce in dež, ki naj da rast posetvam. To je zelo dobro. Prijazno sопiranje konj, ljenek dotiklaj in ujihovih mehkih šob je morda boljši kakor človeško prijateljstvo. Boštjan se vsekakor zaščavlja s tem malim, izpoljuje svoj skromni prostor in ker vidi pred seboj pot, je dobre volje, saj vsaka pot nekam vodi — kmorkoli že... Ni treba, da bi človek vedel za cilj. — Taka je bila njegova preprosta vera.

Toda nazadnje so mu vzeli delo. To je nekaj vsklanjega, enaka usoda je zadeva nesteto drugih — pa vendar je bilo to zanj posebna usoda, kajti s poljem in konji so vzeli zmisel njegovemu življenju. Kjer je bila pravkar še pot, je ziral sedaj prepad. Kaj bo storil Boštjan?

Boštjan cestuje.

S seboj je vzel le majhno enulo pa svojo otroško vero. Ta-

malo mleka! Pa izvablja svoj glasbilu najčudovitejše zvoke.

Kruha in mleka hoče, potem takem ne misli več na prepad! Ne, samo na svojega varovana še misli, na mladega psa smešnih, neokretnih nog in vlažnih otroških oči, ki je poglega njega. Pod preveso je bil naletel manj, ki je v nevibiti iskal zavetja. Nekaj mokrega, evilecega mu je bilo skočilo na sproti, iskal pri njem topote in zavetja. Boštjan je delil z njim zadnji kosce kruha in slanine. Zdaj nima ničesar več, psiček bo moral poginuti — zato sedi zelo tu, igra na orgljiču in strahoma misli: Mleka in kruha.

Da, tu je že treba moških rok, uvidi tudi Boštjan in preudarno pokima. Saj to je vedno vedel: vsaka pot nekam vodi, ni treba, da bi človek vedel za cilj. Ampak to tukaj je vendarle cilj!

Rahlo poboža psička, ki se mu sumeč krog nog, in potem ga nese v hišo.

Iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Na Vrhniki je umrla soprona upokojenega davčnega upravitelja, Ana Kompare.

— V Ljubljani je preminila Amalija Jeras,

Nevarni tatovi živine se pojavljajo po visokih pašnih kordum. Tatovi zalezajo na samotnih pašnih pastirjev in jim odganjajo živino. Oskodovali so že mnogo posestnikov in vsa zasedovanja so bila došlej brezuspešna. Te dni je večja zločinska polpa napadla skupino pastirjev na planini nad Vojničem. Razbojniki so pastirje zvezali, da ne bi mogli pozvati pomoci, potem pa so vso živino odgnali in gozdrove. Eden od pastirjev je bil napaden neoparjen neubeg na alarmiral vso vas. Kmetje so se oborožili in hitele na planino ter obkrožili gozd, v katerega so se bili umaknili zločinci z ukradeno živino. Živino so našli privezano v gozdu, tatovi pa so se tudi tokrat pravčasno umaknili, oblasti so odredile sedaj, da bodo močni orožniški oddelki preiskali gorenje ter razkrigli dobro organizirano zločinsko polpo.

Da, to je delo po njegovem senci! Spregel je zmetal otavo in opravil živino. Ko je prišla gospodinja na dvorišče, je zakrilila z rokami in si skrivala svojega začudenja. Pogledala je živino, zmetano otavo — in

8 mesecev zapora zaradi postrvi.

Pred malim kazenskim se natom v Ljubljani se je zagovarjal zaradi tativne rib 26. letnega Jože Žagar, doma z gorjenjskimi krajev. Zaradi tativne rib je bil že večkrat kaznovan, enkrat celo na 6-mesecev. Jože je bil obtožen, da je julija ulovil v Završnici 20 Din vrednega lipana, v Radovni več postrvi, težkih 3 kg v vrednosti 150 Din, drugič tudi v Radovni pa male postrvi v vrednosti 311 Din. Državni tožilec ga je obtožil zločinstva tativne, mali senat pa ga je ob sodil le zaradi prestopka tativne na 8 mesecev zapora. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenike kazni.

Lafayette se je žuril, da bi čim prej stopil na ameriška tla. Vedel je, da se tam že veselje njegove podpore, ker jim je nujno potrebna da bi utegnila imeti še tako nezmatna zamuda težke posledice.

Zato ga je tem bolj jezilo, ko se veter naenkrat polegel. Vsak hip je vprašal kapitana:

— Kaj nam prorokujete za danes, kapitan?

In kapitan je odgovoril še vedno z istim glasom:

— Prorokujem, da se dolgočasim in da bi

zadnjih dnevnih vprašanjih

— Žal pa ni nevarnosti, da bi imeli tako srečo... Ob tem vremenu, ko vise jadra kot mokre rjuhe z ladij, je težko upati, da bi naleteli na angleške capine.

Kapitanu je bilo postransko vprašanje, kako dolgo bo trajala vožnja. Ni ga dosti brigalo, da bi rad general Lafayette čim prej izkral svoj zbor. Washington mu je bil tuj in za ameriško neodvisnost se ni prav nič zmenil.

Pač je pa upal — in tega ni povedal svojim potnikom — da bo imel srečo in da sreča nekega lepega dne angleško eskadro.

Ni pa skrival svojih nad in svječ skrivne želje, kadar je namesla prilika, da je zaupno govoril s svojimi starimi častniki in podčastniki, ki so enako smrtno sovražili Angleže kakor on.

Posebno rad je govoril o svojih nadah s starem krmarem Mathieuem. Ta je bil globoko udan svojemu dobremu kapitanu. Ko je prišpel kapitan v Cherbourg, da bi pripravil ladje za Lafayetteev zbor, ga je vodila prva pot v krmino, kamor je začajal Mathieu.

Stari krmar je bil znan po vsem mornarskem okraju. Toda redko so ga klicali po imenu. Vsi so ga poznali pod zdevkom "Dobri veter".

— Čakal sem vas, kapitan, — je vzkliknil krmar in spoštljivo pozdravil kapitana. — Čim sem zvedel, da je moj kapitan v pristanišču, sem takoj vedel, da ne bo pozabil na svoj "Dobri veter".

Na ladji je zahajal kapitan vsak večer h krmarju, da sta malo pokramljala med štirimi očmi.

— Prokleti lepo vreme! — je godnjal Mathieu, — kakor da bi ne bila boljša poštena burja, ki bi nam lahko zaigrala vražji ples, zato bi nam pa temeljito prezračila kožuh... Raže vse drugo, samo ne tega vražjega zatišja, ki nas drži ta kot na sidrib.

Kapitan se je navadno smejal neprestanemu godnjaju starega morskega volka, ki ni bil še nikoli z nobeno rečjo zadovoljen. Toda to pot mu ni bilo do smeha.

— Boš videl, Mathieu, da bo ta naša vožnja zaman in da se bomo morali vrniti, ne da bi mogli reči spotoma tem gospodom Angležem dve tri besede.

— Če bi verjel to, kapitan...

— No, stari volk! Morda bi pa priklical veter.

Potem sta kapitan in krmar za hip umolknila in začela tiho živžgati.

— Eh! — se je oglasil naenkrat kapitan, — živžgava vetr, bo najih trud zaman, ubogi Mathieu. Prav tako bi lahko lovila tudi kobilice na harpune.

— Bolje bi bilo obrniti se na Marijo Pomočnico. Res je sicer že vsa izmučena, ker jo ljudje neprestano oblegajo s prošnjami, toda poskusiti človek lahko.

In krmar je začel po svoji stari navadi moliti, da bi poslala Marija Pomočnica ugoden veter samo Francozom, da bi mogli dohititi svoje sovražnike, a nj

GOR LEZE...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

32

— Daj ga malo meni, — pravi Purčeler.
— Karolina poništi.

— Se še ni naspal in bo pričel jokati.

— Torej, ne snem niti imeti svojega otroka! Že od zjutraj ga nisem videl. Sem ž njim! — Purčeler vzame otroka, ga posègeče na vrat, ga vrže v zrak ter ga zopet smeje vjame, kar otroku ne deine dobro in se mu zahvali s kričanjem. — Res! Že zopet vpije, pa komaj sem ga prijet. Karolina, to ni moj otrok! To je tvoj! Tukaj ga imaš, tega kričača! Nesi ga ven!

Molča vzame Karolina otroka v naročje, pritisne njegovo glavo na svoje prsi in gre iz sobe.

— Tako! — pravi Purčeler ter sede za mizo. — Pričiniva takoj. V kupčiških zadavah nimam rad dolgega govorjenja. Kdor svojo stvar razume, govorji kratko. — Serveto zatakuje za vestjo in si napolni krožnik z juho. — Ali hočete tudi vi jesti, Rufel?

Hvala lepa, gospod Purčeler, ne jem.

— O, saj res, smete jesti samo "košersko" jed. — Purčeler se zasmije. — Poslušajte, Rufel, v devetnajstem stoletju mora vendar že biti tako prepričanje končano. Ampak ko zarec vina?

— Hvala, gospod Purčeler, ne pijem.

— Pa pustite! — Purčeler izprazni kozarec in prične jesti. — Torej, da prideva do kupčije! Boste nekaj zaslužili.

Rufel se prikloni, da se je z brado zadel rok, ki so počivali na palici. — Veselilo me bo, ako je mogoče napraviti kačo kupčijo.

— Kaj uganja oni hrib gori, ste menda že slišali?

Slišal sem in videl. Bog se usmili! Ubogi ljudje tam gori!

— Da! Strahota! In moj gozd izgleda, da mi sreča krvavi. Že nekaj sto dreves je padlo. In če nočem, da bom spomladi še več izgubil, je treba ves gozd posekat. Zato sem vas poklical. Ali veste za kakega lesnega trgovca, ki prevzame vse in mi denar plača na mizo? Šestdeset tisoč šilingov more vsakdo dati za tako lep gozd. Toliko more iz gozda dobiti brez vsake težave in še dober dobiček poleg. Torej? Ali poznate koga? Pet odstotkov dobite provizije.

Rufel molči.

Pri poštenem kupčiškem posredovanju sem navajen na dva odstotka. Vi pa mi jih hočete dati pet. Od tega bi imeli tri tisoč šilingov. Za starega Rufelna bi to bil lep denar. Samo škoda! Iz tega ne bo nič!

Pri tej pripombi se je Purčelerju zdele, da je uljudni "vi" nepotreben. — Ti stari nore! Zakaj pa ne?

— Star sem, — pravi Rufel mirno, — toda ne nore, temveč razumen človek, ki ima v glavi oči in ve, kaj je kupčija.

— No, torej, zakaj bi se potem kupčija ne mogla napraviti?

— Ker ni mogoče najti lesnega trgovca, ki bi za tak gozd dal šestdeset tisoč.

— Kaj pa govorиш? — Smeje izprazni Purčeler kozarec in ga zopet nalihe. — Radoveden sem! Torej? Koliko misliš, da bi mi kdo dal?

— Za petnajst tisoč se upam napraviti kupčijo.

Purčeler je ravno hotel vzročiti. Tedaj pa pride dekla s s pečenko. In ko Purčeler pogleduje dišečo jed, se mu jeza izkadi. Ko dekla zopet odiide, pravi smeje:

— Veš kaj, potem rajši o tem več ne govorim. Če ti ne maraš napraviti kupčijo, jo bo kdo drugi.

— Bog vam pomagaj drugega najti.

— Pa tudi za en gumb ne popustum. Svojih šestdeset tisoč moram imeti! Ker jih rabim!

— Šestdeset tisoč rabite! — vpraša Rufel pol smeje, pol v strahu. — Sem pa mislil, da rabite oseminštirideset.

Purčeler zardi po celem obrazu; toda kaže se, kakor da je začuden. — Kako to?

— No, ker morate z Novim letom plačati dolg pri grajski pivovarni.

— Hudič! — Purčeler vrže nož in vilice pred se, da je o maku brizgnula s krožnika po prtu. — Ali je svojo lumparijo razbobil že po vsej okolici? Menda me hoče spraviti ob dobro ime! To zlobnost je pokazal proti meni samo iz jeze, ker je moj rjavač premagal njegovega belca.

— Ne razburujte se, gospod Purčeler! In prosim vas, ne govorite tako glasno! Vaši dobri gospod tam doli in poslom ni treba slišati, o čem se razgovarja. In opazujte, prosim vas, celo stvar z mirnim očesom. Grajska pivovarna vam posojila ni odpovedala iz zlobnosti. Gospodar vam je odpovedal iz strahu, ker se boji, da bo svoj denar izgubil!

— Strah! O, sedaj pa poglej! To je pa še lepše! — Purčeler se na videz ni več razburjal. Zopet prične migati z nožem, vilicami in zombi ter pravi mirno: — Daj, natakni svojo umazano kapo, naloži vrečo in izgini! Midva sva se že razgovorila.

Rufel se smeje in obsedi. Po kratkem molku pravi s svojim najprijaznejšim glasom:

— Dolg morate z Novim letom izbrisati. Torej morate dobiti denar! In če blagovolite poslušati mojo dobro mišljeno besedo, vam objubim, da dobim za vas denar.

— A-a-a! Sedaj pa piha na drug klarinet; Kar si opazi, da tvoj strah pri meni nič ne izda? Torej, govor!

— Za plačilo dolga s stroški vred potrebujete petdeset tisoč šilingov. Zakaj hočete torej šestdeset tisoč? Še deset naložiti na posestvo?

— Ker moram izvršiti nekatera popravila. — Purčeler vihti vilice po zraku. — Moje posestvo bi moglo polovico več prineseti, kot zadnja leta.

— Imate prav.

— Stara zapravljivost mora prenehati.

— Imate zopet prav. Veseli me, da to izprevidite.

— Ako kmet ne napreduje, je izgubljen. Mora se tudi nekoliko ravnati po novem času.

Rufel z začudenimi očmi gleda bahača.

(Dalje prihodnjič.)

SESTANEK MOONEYA IN NJEGOVE ZENE

Pred kratkim je obiskala Toma Mooneya, ki je že osemnajst let zaprt v San Quentin jetnišnicni, Cal., njegova žena Rena. Profi Mooneyu se bo najbrž začel nov proces, ki mu utegne prinesti svobodo.

Iz Jugoslavije.

Tri žrtve krvne osvete.

Prešeski srez je precej gostil naseljen z Arnavti muslimanske veroizpovedi in so tu vasi, ki so skoraj popolnoma arnavtske, tako na pr. Dobrosti pri Bujanovcu. In Arnavti v ter krajih se še vedno strogo drže svojih starih šeg in navad, med katerimi tudi krvna osveta še daleč ni izkorinjena. Tako sta tudi v Dobrosti in dojini Tairovič in Biljajevič že od nekdaj v sovraštu med seboj in je vedno prihalo do s opadov med njimi člani. Prav posebno hudo sta se tamle proti koncu meseca septembra spopadli Fazilija in Bušata Tairovič z Ahmetom in Jusufom Biljajlovecem, katerima je pomagal nek drug Bušat Tairovič, ki je v sporu s svojo družino. Vendar pa se je stvar tedaj še nekam srečno končala brez težjih žrtv, ker so posegli vmes starejši ljudje, ki so nekako pomirili razjarjeni stranki. Toda ta sprava je trajala le kratek čas in te dni je medsebojna mržnja zopet izbruhnila in na tako strahu, da se danes groze preboleli. Večkrat jo je magovarjal, naj se vrne k njemu, kar pa žena ni hotela. Te dni je zopet prišel k njej, nenadoma sta se zbrali in med preprirom je mož potegnil nož ter prešel v park. Reči so preboljeno ženo so prepeljali v bolnico, ljubosumnega moža so pa zaprli.

kriji na tleh Ahmet in Jusuf Biljajovič ter njun prijatelj Bušat Tairovič. Jusuf in Bušat sta bila mrtva. Ahmet pa je bil v zadnjih zdihljajih. Več drugih članov obeh družin pa je bilo lažje ali težje ranjenih. Preden so prišli neumudomno obveščeni orožniki, je izbruhnil tudi Ahmet, ne da bi bil komu imenoval svoje morilce.

Prešesko sresko načelništvo je takoj uvedlo preiskavo in izvršilo ogled na lieu mesta. Fazilija in Bušata Tairoviča so pripot, kot glavna osmisljenca, z njima pa tudi še nekaj drugih moških, za katere se smatra, da so sodelovali v požaru. Vzrok spopada pa se vostoselj ni mogel ugotoviti. Ženske obeh družin, ki so jih zaslišali, niso vedele ničesar povrediti v tem pogledu. Pač krvna osveta in tri žrtve!

Zeni odreza nos.

V vasi Viljevu pri Dolnjem Miholjevcu na Hrvatskem je nedavno posestnika Antona Hrvatova zapustila žena. Anton je zelo ljubil svojo mlado in lepo ženo in zato udarec ni mogel preboleli. Večkrat jo je magovarjal, naj se vrne k njemu, kar pa žena ni hotela. Te dni je zopet prišel k njej, nenadoma sta se zbrali in med preprirom je mož potegnil nož ter prešel v park. Reči so preboljeno ženo so prepeljali v bolnico, ljubosumnega moža so pa zaprli.

Niti se ne ve, kaj je dalo po-

vod novemu spopadu. Kar hi poma so se zbliskali moži in sekire in so začele pokati puške. Streli ter krik in vik žensk in otrok so kmalu priklicali vso vas na bojišče med obema vojščema, a tu so ležali v svoji

BOŽIČNI IZLETI

v Jugoslavijo:

POD OSEBNIM VODSTVOM

MAJESTIC v Cherbourg, odpluje 14. DEC.
Pod vodstvom Mr. Ekerovich-a.

BREMEN v Bremen, odpluje 15. DEC.
Pod vodstvom Mr. Wohlmuth-a.

PARIS v Havre, odpluje 15. DEC.

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj priglaši in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo najboljši prostor na enemu izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnje in priporočila onih, ki so posluževali našega posredovanja, so najboljše jamstvo vsa-kemu. *Priglasite se takoj za navodila na:*

**SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)**
216 West 18th Street New York, N. Y.

v Sisku letos že 36 požarov.

Iz Siska poročajo: V današnjih težkih časih so se odločili neki ljudje v Sisku, da si na edinstven način popravijo svoje materjalne razmere — s pozidom svojih hiš, katere so prej razmeroma visoko zavarovali. Prav ta okolica je vzrok, da bo Sisek letos odnesel žalosten rekord — v požarih. Kako je prišlo do tega žalostnega pojava? Vsi ljudje so edini v tem, da tiči glavna krivda v konkurenči zavarovalnih družb, ki so razposlale po deželi svoje agente, ki so samo da bi sklenili zavarovanje, zavarovali razne objekte visoko nad stvarno vrednostjo. Zavarovane so znali izbrati to priložnost in tako je "po potrebi" prišlo do požarov, ki so bili v največjih slučajih sumljivi. Vsi so dobili izplačano zavarovalnino, čeprav so preiskave o požarjih dograle mnogo znakov, ki govorijo o krividi lastnikov. In požari so se množili... Danes imajo že šestintrideset požarov v letosnjem letu. Za tako veliko število požarov so se končno začele zanimati nekateri zavarovalni družbi. Njihovi zastopniki so se nedavno mudili v Sisku in proučevali to vprašanje. Po njihovem mišljenju je potrebno, da se zavarovalnina objektov zniža za približno 5 odstotkov in spravi v sklad s stvarno vrednostjo zavarovalnih objektov, potem bodo morali požari prenehali.

Močnani so se kar navadili na požare, čeprav je jasno, da povzročajo škodo tudi tistim, ki niso v nobeni zvezi s takimi požari.

Silno zanimiv je zadnji požar. Pretekle dni popoldne je začela goreti hiša delavca Milana Filipoviča. Ogenj so takoj zadušili. Preiskava je bila za Filipoviča porazna. V podstrešju hiše so našli razlitega več litrov petroleja, smodnik, sveče in drugi material, ki pospešuje ogenj. Filipovič so arretirali in mu dokazali krivido. Zavarovalnina je bila vabljiva. Pohištvo je bilo zavarovano pri Foeniku za 50,000 Din, hiša pri "Croatii" za 40 tisoč Din, hlev pa za 20,000 dinarjev. Že dva dni je bil Filipovič v zaporu. Najneverjetnejšje pa pride še sedaj. V po-nedeljek zjutraj okrog štirih je požarna sirena naznajala mesčanom šestintrideseti požar. Kaj je gorelo? Gospodarsko poslopje Filipoviča, ki je vendar v zaporu. Niti topot se mu ni posrečilo, da bi dobil zavarovalnino, ker so gasilec požar hitro udusil. V poslopu je bilo par voz sena. Ko so popoldne zaslišali Filipovič, se je silno "začudil", ko je slusal da je ponovno gorelo pri njem. Ko je zvedel, da so gasilec poslojje rešil, je resignirano izjavil: "Torej tak malheur..."

Detectivi v ženskih oblekah.

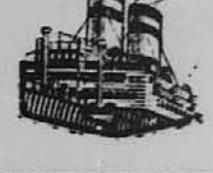
Zadnje čase je bilo v novosadskih parkih zvezek napadenih več ljubavnih parov, ki so jih ustavili neznanci, izdajajoči se za detective. "Arretirali" so mladenke, češ, da so vlačuge, potem so jih pa poslili. Da pride tem lopovom na sled, se je policija poslužila zvijače. Več detectivov se je oblekel za ženske ter so šli v spremstvu svojih prijateljev na izprehod v park. Res so prijeli dva mladenčka, ki sta nadlegovala ljubavne parke, in sicer 32-letnega Branka Topalovića iz okolice Skoplja in 30-letnega Lajosa Bekerja iz Jasenovca.

Sin zabodel očeta.

V Dobrinu pri Slavonskem Brodu se je odigrala te dni huda žalogira. Kmetu Štefanu Grgiću je pred časom umrla žena in se je hotel vnovič poročiti. Njegov 25-letni sin se posluževal našega posredovanja, so najboljše jamstvo vsa-kemu. *Priglasite se takoj za navodila na:*

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU
216 WEST 18TH STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNH LISTOV, RAZVACIJO KABIN, IN POJAVA VLAZA ZA POTOVANJE

7. decembra:	Saturnia v Trst

<tbl_r cells="2" ix="4" maxcspan="1"